

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 16. maj 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Søren Rams Rasmussen
Sagsnr.: 2023-0030-8711
Dok.: 2811989

Besvarelse af spørgsmål nr. 590 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 590 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. april 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 590 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvad anklagemyndigheden gør for specifikt at føre tilsyn med de enkelte forvaringsdommes fortsatte er nødvendighed?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Det fremgår af straffelovens § 72, stk. 1, at det påhviler anklagemyndigheden at påse, at en foranstaltning efter §§ 68, 69 eller 70 ikke opretholdes i længere tid og videre omfang end nødvendigt.

Det fremgår endvidere af stk. 2, at bestemmelse om ændring eller endelig ophævelse af en foranstaltning efter bl.a. § 70 træffes ved kendelse efter anmodning fra den dømte, bistandsværgeren, anklagemyndigheden, institutionens ledelse eller kriminalforsorgen. Anmodning fra den dømte, bistandsværgeren, institutionens ledelse eller kriminalforsorgen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. Tages en anmodning fra den dømte eller bistandsværgeren ikke til følge, kan ny anmodning ikke fremsættes, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse.

Det er de regionale statsadvokater, der fører kontrol med varigheden af alle forvaringsdomme. Statsadvokatens kontrol indebærer en årlig gennemgang af samtlige forvaringssager, hvor statsadvokaten bl.a. vurderer, om der skal indhentes en udtalelse fra kriminalforsorgen om behovet for at opretholde, ændre eller ophæve den idømte foranstaltning. Der afholdes i den forbindelse et årligt møde med Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvor udvalgte sager drøftes, jf. hertil § 18 i bekendtgørelse nr. 1025 af 28. juni 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

I sager, hvor der efter straffelovens § 72 rejses spørgsmål om ændring, herunder prøveudskrivning eller endelig ophævelse af en forvaringsdom, indhenter statsadvokaten i medfør af § 7 i bekendtgørelse nr. 1018 af 28. juni 2022 (prøveudskrivningsbekendtgørelsen) snarest muligt en erklæring fra en speciallæge i psykiatri samt en udtalelse om spørgsmålet om prøveudskrivning. Statsadvokaten afgør herefter, om der skal indhentes yderligere erklæringer mv. vedrørende den forvaringsdømte, samt

om spørgsmålet om eventuel prøveudskrivning skal forelægges for Retslægerådet.

Ved afgørelsen af, om anklagemyndigheden skal påstå en forvaringsdom opretholdt eller ændret, vil anklagemyndigheden foretage en helhedsvurdering af sagens omstændigheder og bl.a. lægge vægt på følgende:

- De lægelige oplysninger.
- De momenter, der førte til, at domfældte blev idømt en forvaringsdom (kriminalitetens art, pågældendes farlighed, tidligere kriminalitet, personlige forhold mv.)
- Om domfældte har gennemført et længerevarende udslusningsforløb.
- Om domfældte er sigtet for ny kriminalitet.

2. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten i Viborg og Statsadvokaten i København om statsadvokaternes nærmere varetagelse af tilsynsforpligtelsen efter straffelovens § 72.

Statsadvokaterne har i forbindelse med høringen oplyst, at statsadvokaternes kontrolforpligtelse efter straffelovens § 72 varetages dels gennem det årlige møde med Direktoratet for Kriminalforsorgen, dels i forbindelse med indbringelser af sager om forvaring for retten og endelig gennem statsadvokaternes løbende gennemgang af statsadvokaternes kontrolsager vedrørende hver enkelt forvarings- eller livstidsdømte.

Statsadvokaterne behandler endvidere løbende høringer om eventuelle ændringer af den dømtes forhold, herunder i forhold til ændrede udgangstilladelser, frigang til arbejde eller uddannelse eller overførsel efter straffuldbyrdelseslovens § 78.

Statsadvokaterne vurderer en forvaringsdømt persons farlighed bl.a. ud fra de lægelige oplysninger om den pågældendes farlighed og på grundlag af oplysninger fra kriminalforsorgen om den dømtes gennemførelse af et længerevarende udslusningsforløb.

Det sædvanlige udslusningsforløb indeholder i henhold til kriminalforsorgens praksis nogle nærmere angivne ”trappetrin”, som indeholder først et ledsaget udgangsforløb, dernæst et uledsaget udgangsforløb og sidst en udstationeringsperiode.

Varigheden af de forskellige trappetrin varierer og afhænger af en konkret vurdering, men hvert enkelt trin bør være så tilstrækkeligt langvarigt, at der er mulighed for at vurdere den forvarede ageren under de lempeligere forhold. Sædvanligvis varer de forskellige udstationeringsperioder ikke under 1 år, dvs. at den

pågældende skal have været udstationeret i mindst 1 år på fængselsvilkår, i mindst 1 år på pensionsvilkår og i mindst 1 år i egen bolig.

Udslusning forudsætter derudover som udgangspunkt ifølge kriminalforsorgens praksis, at den dømte har gennemgået problemfri afsoning. Dette vil typisk omfatte, at den pågældende ikke har misbrug, ikke har modtaget domme for ny kriminalitet, og at den pågældende samarbejder om behandlingstiltag mv.

Hvis den forvarede er ustabil under afsoning, kan dette begrundes, at der ikke er indledt et udslusningsforløb, eller at det ikke er fremskredet planmæssigt. Dette er fastslået i nyere Højesteretspraksis, herunder i U2020.17H, U2020.3256H og U2021.3152.

Hvis den pågældende omvendt har gennemført et udslusningsforløb samt har haft problemfri afsoning, og der ikke foreligger lægelige vurderinger, der taler imod, vil der på kriminalforsorgens initiativ blive rejst sag om prøveudskrivning fra forvaring.

Afslutningsvis peger statsadvokaterne på, at det følger af straf fuldbyrdelseslovens § 49 a, der er indsat ved L 157 af 31. januar 2022, at en forvaret, der er dømt for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, ikke kan opnå tilladelse til udgang, før vedkommende har været anbragt i forvaring i 10 år.”